

Årsrapport

2005

Forord

Utviklingen av fiskeri- og havbruksnæringen i Norge bestemmes i stor grad av ulike forhold utenfor landets grenser. Siden 95 % av all norsk sjømat eksporteres, er norsk næring sterkt påvirket av internasjonale forhold.

Like fullt er det her i Norge, i norske lokalsamfunn og med støtte fra norske politikere, at mange premisser legges. Fiskeri- og havbruksnæringen sysselsetter 48 000 årsverk, omsetter for 86 milliarder kroner og har en samlet verdiskapning på 30 milliarder kroner (bidrag til BNP). Det viser en ringvirkningsanalyse SINTEF har utarbeidet for FHL med bakgrunn i data for år 2004.

Det eksporteres sjømat fra Norge til mer enn 150 land over hele verden. I 2005 ble det eksportert sjømat for 31,7 milliarder kroner. Dette er en økning på hele 3,6 milliarder kroner sammenlignet med 2004.

Dette vil vi skal vare. FHLs overordnede politiske mål er derfor:

- at det skal drives et aktivt arbeid for å sikre markedsadgang for norsk sjømat
- at det skal føres en fiskeripolitikk som legger til rette for at råstoffet foredles og skaper verdier langs kysten
- at fiskeri- og havbruksnæringen gis konkurransedyktige og forutsigbare rammevilkår på linje med våre internasjonale konkurrenter
- at havbruksnæringen sikres gode lokaliteter som ivaretar fiskens behov
- at det skal drives et aktivt innovasjons- og nyskappingsarbeid
- at det føres en aktiv miljøpolitikk som sikrer et rent hav

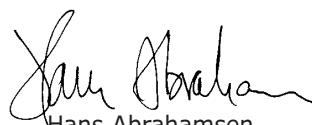
Denne fjerde samlede årsrapporten siden integreringen i FHL-fellesskapet er ment å gi et bilde av de mange viktige områder FHL arbeider med til beste for medlemsbedriftene. Fortsatt er det slik at det er mange utfordringer å ta fatt i. Derfor er det viktig at organisasjonen har tilstrekkelig tyngde og kraft for å kunne jobbe målrettet og effektivt til beste for våre medlemmer.

Denne rapporten er ikke et formelt dokument, men skal gi et bilde av virksomheten i året som har gått. De ulike styrenes formelle beretninger og regnskap finner man i sakspapirene til respektive årsmøter og generalforsamling.

Knut Haagensen

Styreleder FHL og FHL industri og eksport

Hans Abrahamsen

Styreleder FHL fiskefôr

Atle Eide

Styreleder i FHL havbruk

Arne Stang

Styreleder FHL fiskemel

INNHOOLD

Året som gikk.....	2
Handelspolitikk	4
Matpolitikk	5
Miljøpolitikk.....	5
Forskning og utvikling.....	6
Helse, miljø og sikkerhet.....	9
Lønns- og arbeidsvilkår, arbeidsgiverspørsmål.....	9
FHL industri og eksport	10
FHL havbruk	13
FHL fiskefôr	16
FHL fiskemel.....	17
Om FHL	18
Oversikt over styret i FHL-fellesskapet – 2005	19
Liste over ansatte per 31.12.2005	20

*Vår kompetanse er
alltid tilgjengelig på*
www.fhl.no

Året som gikk

Den positive utviklingen fra 2004, fortsatte også i 2005. En god ressursituasjonen for viktige fiskearter og en forbedret markedssituasjon både for villfisk, laks og ørret bidro til dette.

Norsk sjømat konkurrerer både med produksjon fra lavkostland over hele verden og med landbruksprodukter som mottar enorme statlige overføringer i sine hjemland før de når markedet. Det er derfor svært viktig at vår nasjonale fiskeripolitikk innrettes slik at næringen kan møte de internasjonale endringene på en måte som sikrer framtidig verdiskapning på kysten.

Markedsadgang er alfa og omega og krevende handelspolitiske utfordringer legger beslag på mange ressurser og har stort fokus i organisasjonens arbeid. Dette er et arbeid som gjøres sammen med norske myndigheter og FHL har lagt følgende forhold til grunn:

Avklaring av adgangen for norsk laksenæring til EU-markedet:

FHL forventer at det fortsatt vil være bred støtte på alle politiske nivå for næringens innsats for markedsadgang for norsk laks og ørret.

Forhandlinger i WTO om framtidige handelsbetingelser for sjømat:

FHL forventer et aktivt politisk arbeid for å få bedre vilkår i handelen med sjømat gjennom WTO. Norge må bidra til at den pågående forhandlingsrunden avsluttes på en måte som gir betydelige tollreduksjoner og forbedret regelverk knyttet til bruk av antidumpingtiltak.

Utvidelse av EFTA-samarbeidet:

EFTAs tredjelandsavtaler har blitt et stadig viktigere supplement til WTO/EØS, og kan sikre norsk fisk adgang til nye markeder. FHL forventer at det positive sporet som EFTA nå er inne i følges aktivt opp, ikke minst med tanke på Chiles offensive politikk på området.

Ikke bare råvareleverandør - legg grunnlaget for foredling og verdiskaping langs kysten!

FHL er opptatt av at det føres en fiskeripolitikk med industriell profil. Skal Norge ha trygge arbeidsplasser og øke verdiskapningen må Norge føre en fiskeripolitikk som har mer enn kortsiktig profitt som mål. Utviklingen i retning av at Norge blir en ren råvareprodusent er en trussel mot distrikts-norge. Målet med fiskeripolitikken må være at vi i større grad bearbeider sjømatprodukter i Norge, og dermed trygger viktige industriarbeidsplasser og øker ringvirkningene langs kysten.

FHL ønsker en politikk som gir rom for langsiktig planlegging gjennom ulike former for vertikal integrasjon. Det forutsetter at hovedlinjene i norsk fiskeripolitikk videreføres og samtidig utvikles slik at de gir økt fokus på industriens utfordringer.

Tilgang på areal – Nasjonale laksefjorder

En viktig forutsetning for en lønnsom og bærekraftig havbruksnæring er tilgangen på gode lokaliteter. En rekke verneprosesser, som nasjonale laksefjorder, kystverneplaner, marine verneområder og nasjonalparker reduserer denne muligheten. FHL jobber derfor svært aktivt for å redusere omfanget og konsekvensene av disse verneprosessene.

I 2003 vedtok Stortinget å innføre 21 nasjonale laksefjorder og 37 nasjonale laksevassdrag. Samtidig sa de folkevalgte at en totalt skulle verne ca 50 laksevassdrag med tilhørende fjorder. I forbindelse med ferdigstillingen ble en bruttoliste på 27 nye vassdrag og 19 nye fjorder sendt på høring i 2004. Høringssvarene skal danne grunnlaget for vern av inntil 13 av disse vassdragene med tilhørende fjorder. FHL tviler på effekten av arealvern, og mener aktiv handling rettet mot alle spesifikke trusselfaktorer i laksens livsløp er det som virker. Likevel har vi valgt å gi politikerne en løsning som alle parter bør kunne leve med. Vi har utarbeidet en liste over 13 vassdrag med tilhørende fjorder som ikke rammer havbruksnæringen på en helt utilbørlig måte. Stortinget vil trolig fatte vedtak i saken i løpet av 2006. Arbeidet med areal vil fortsatt være en prioritert sak for organisasjonen.

I tillegg til nasjonale laksefjorder pågår mange parallelle verneprosesser langs kysten. Marine verneområder, kystverneplaner, nasjonalparker og kommunale verneplaner er eksempler på slike. De ulike verneprosessene er ikke underlagt en helhetlig politisk behandling og kan bidra til ytterligere redusert tilgang på areal. Det er derfor avgjørende at grunnprinsippet i alle verneprosesser er at:

- alle verneprosesser må sees i sammenheng og baseres på bruk og vern
- en omfattende konsekvensutredning må gjennomføres før vedtak fattes
- lokale og regionale høringsinstanser må bli hørt
- vernetiltak må evalueres slik at verneomfang og restriksjonsnivå kan endres
- vern som ikke har effekt må opphøre

FHL forventer at det ikke innføres omfattende arealvern som stenger havbruksnæringen ute fra viktige og gode områder.

Kommunikasjon – hvem bryr seg om kysten?

2005 ble året fiskeri- og havbruksnæringen inntok en langt tydeligere rolle i samfunnsdebatten. Tung politisk deltakelse under temaet: **Stortingsvalget 2005 – hvem bryr seg om kysten?** på generalforsamlingen i Tromsø, la et godt grunnlag for å sette næringens rolle på kartet. Et arbeid som ble tett fulgt opp mot politikere langs hele kysten.

De krevende internasjonale forhold, fikk også en betydelig oppmerksomhet her hjemme, og bidro til engasjement rundt næringens utfordringer. 2005 ble året hvor fiskeri- og havbruksnæringen ikke bare inntok avisspalter og radio- og TV-studio, men også gjentatte ganger var å finne på lederplass i avisene.

God kontakt med folkevalgte på alle nivå er svært viktig for organisasjonen, og arbeidet mot det politiske miljø har hatt stort fokus. Dette for å sikre at politikere til enhver tid har god kontakt med og kjennskap til fiskeri- og havbruksnæringen som en av våre viktigste eksportnæringer. Derfor ble det høsten 2005 utarbeidet en brosjyre som på en oversiktlig måte presenterer organisasjonens næringspolitiske mål de nærmeste årene.

3000 daglige oppslag året rundt, viser at FHLs nye nettsider ikke bare har blitt godt mottatt, men også blir svært mye brukt. FHL har lagt et godt fundament for å formidle organisasjonens synspunkter og relevante fakta om norsk sjømatnæring på en effektiv og tidsriktig måte.

Fakta

I arbeidet med statsbudsjettet for 2006, vektla FHL følgende sentrale forhold:

- behov for større satsing på forskning og innovasjon i marin sektor, og kompetanse og rekruttering
- behov for økt oljevernberedskap
- belastningen av avgifter / gebyr for havbruksnæringen
- kronekurs og rentenivå, betydningen av et stramt budsjett

Videreutvikling av FHL – Maring og FHL fordel

FHL er i stadig utvikling. De to siste årene har det utdrettede arbeidet hatt prioritet. Mens arbeidet med ytterligere forenkling og effektivisering av organisasjonen skal ha fokus fram mot 2007.

I 2005 ble det opprettet en bransjegruppe for marin ingrediensindustri innenfor FHL, **MARING**. FHL ønsker å bidra til at en skal få til en organisering av dette området og har lagt til rette for nødvendige overgangsordninger i en tidlig etableringsfase. Ordningen er etablert som en prøveordning i to år og en 50% stilling på prosjektbasis er opprettet.

FHL fordel

I løpet av året er **FHL fordel** etablert. **FHL fordel** er et innkjøpskontor for medlemmene i FHL. Kontoret tilbyr konkurransedyktige avtaler innen en rekke områder og er i stadig videreutvikling. FHL fordel har kontoradresse Ålesund.

Vårt mål:

En fiskeripolitikk som legger tilrette for trygge arbeidsplasser og verdiskaping langs kysten. Norsk fiskeri- og havbruksnæring ønsker å forvalte de verdier som våre havområder og vår lange kystlinje legger grunnlaget for på en god måte for både fellesskapet og den enkelte næringsutøver. Dette kan skje ved at næringen sikres gode rammebetingelser.

Det nytter!

- Matproduksjonsavgiften for 2006 er redusert med 7% som følge av FHLs arbeid på området.

Handelspolitikk

- **Norsk fiskerinæring skal sikres best mulig adgang til flest mulig markeder, slik at norske produkter og leverandører foretrekkes i markedene.**

2005 ga oss ny rekord i eksport av sjømat med en verdi på 31,7 mrd. kroner. Dette skyldes økt eksport av sild og laks og en prisøkning på de fleste produkter. Våre nære naboer, Russland og EU er de markeder som har vokst mest. Eksporten av oppdrettet fisk utgjorde 47 % av all sjømat i 2005, mot 44 % i 2004.

Markedsadgang for laks og ørret

Tre hovedsaker har preget arbeidet i 2005; safeguardsaken mot import av laks til EU, dumpingsaken mot norsk laks i EU og arbeidet med å få avsluttet antidumping- og subsidiesaken mot hel fersk laks i USA. Sakene har vært krevende å håndtere, både organisatorisk og økonomisk. Arbeidet har skjedd gjennom et eget prosjekt, "Lakseprosjektet".

Safeguardsak og dumpingsak mot norsk laks i EU

EU-kommisjonen ga opp beskyttelsestiltakene (safeguards) mot import av laks fra Chile og Norge i april 2005 etter at Danmark og Frankrike tok saken til Ministerrådet. Der ville Kommisjonen ikke fått tilstrekkelig flertall. I tillegg hadde både Norge og Chile varslet at tiltakene ville bli prøvd for WTO. Kommisjonen svarte med å innførte midlertidige dumpingtiltak mot Norge og introduserte en tollordning som splittet de norske selskapene. Splittelsen satte næringen på en hard prøve. I midten av juni oppnådde næringen en likebehandling, og en aksept for tilbakebetaling av innbetalt midlertidige straffetoll. En forståelse med Kommisjonen innebar midlertidige minsteimportpriser (MIP), med varighet frem til 22. januar 2006. Norsk næring og Kommisjonen skulle høsten 2005 fremforhandle en endelig forståelse.

Regnskapsanalyser gjennom PriceWaterhouse Coopers slo fast at basert på internasjonale regnskapsstandarder har Norge ikke dumpet. Dette materialet ble gjennomgått med Kommisjonen gjennom tre omfattende høringer. De enkelte selskaper gjennomførte også høringer og ga sine tilsvaer.

Det ble gjort gjentatte forsøk på å få til en forståelse basert på fire grunnleggende hovedpunkter:

1. Tiltak mot Norge måtte ha kortere varighet enn fem år
2. Næringen ønsket gjenåpning av saken etter 12 måneder
3. Næringen ønsket en reell justeringsklausul
4. Næringen ønsket lavere MIP, for alle produktkategorier

Etter møte i EUs antidumpingkomité 1. desember 2005 syntes det klart at Kommisjonen ikke var interessert i å imøtekomme Norge innenfor en akseptabel avtaleramme. I slutten av januar 2006 vedtok Ministerrådet tiltak med fem års varighet, hvor MIP for hel fersk laks satt til 2,80 Euro og et høyere MIP-nivå på filet enn hva norsk

laksenæring har hatt i de midlertidige tiltakene. Derfor har næringen bedt norske myndigheter om å åpne en WTO-sak mot EU.

Laksesaken USA

Etter 15 år med vel 26% subsidie- og dumpingavgift på hel fersk laks til USA ønsket norske myndigheter og næring å få avsluttet handelskonflikten gjennom en "Sunset review" (nyvurdering). Norske politikere og tillitsvalgte i næringen har ønsket å fjerne straffetiltakene fordi det overhodet ikke er grunnlag for dem og fordi det er prinsipielt viktig å bli kvitt urettmessige domfellelser. Til tross for solid dokumentasjon valgte amerikanske myndigheter å videreføre de proteksjonistiske straffetiltakene for de neste fem årene. Næringen har bedt myndighetene vurdere om saken bør forfølges gjennom WTO eller om andre politiske løsninger er mulig.

Ørretsaken i EU

I mars 2004 vedtok Ministerrådet i EU en permanent straffetoll på ørret på 19,9 prosent. I 2006 vil FHL vurdere mulighetene for å få gjennomført en nyvurdering av saken ("review"), med sikte på å få fjernet den urettmessige straffetollen.

Utvidelse av den tollfrie rekekvoten

EUs utvidelse i 2004 ga Norge en økt tollfri kvote på pillede reker. Økningen ble gjort betinget av en transittavtale mellom EU og Norge, som dessverre har trukket ut i tid. FHL og rekeindustrien har arbeidet hardt for å få avtalen på plass og er fornøyde med at kvoten endelig åpnes i 2006.

EFTA

FHL har overfor myndighetene vektlagt behovet for at Norge følger med i økningen i regionale avtaler. Det er gledelig at EFTA på kort tid har forhandlet fram en avtale med Sør-Korea, som sikrer gode betingelser på laks. Dessverre gir ikke avtalen bedret markedsadgang for vårt andre viktige produkt i dette markedet, makrell. FHL har bedt norske myndigheter opprioritere innsatsen mot Japan, Russland, Kina og India.

Verdens handelsorganisasjon

FHL har lenge vært bekymret over manglende framgang i WTO-forhandlingene. For sjømatnæringen representerer enhver utsettelse av forhandlingene tapte muligheter. Gjennom globale tollreduksjoner vil sjømatnæringen både få mulighet til å etablere seg i nye markeder og utvikle eksisterende markeder pga mer like konkurransevilkår. Dette vil gi gevinster i form av redusert toll og bedring av den relative konkurransestyrke.

Ministermøtet i Hongkong var derfor et nødvendig skritt i riktig retning. FHL mener at ministererklæringen etter møtet inneholder alle de elementene som er viktige for å få et godt resultat på fisk. Nivået på kutt i tollsatsene er

imidlertid ikke fastsatt, og det gjenstår derfor mye usikkerhet i forhold til hvor store konsekvenser dette i realiteten får for tollkutt på fisk.

Matpolitikk

- **Sjømat skal være trygg, og forbrukerne skal ha tillit til sjømat, sjømatprodusentene og sjømatproduksjonen**
- **FHL skal sørge for at sjømatnæringen er tydelig på det matpolitiske området**

Tilliten til norsk sjømat – vårt ansvar!

Norge er blant verdens fremste produsenter av sjømat og forbrukere verden over har stor tillit til norsk sjømat. Daglig møtes disse forbrukerne med oppslag om ulike typer fare forbundet med mat. Dette har også rammet norsk sjømat i perioder og krever saklige, faktabaserte forståelige svar fra kompetent og vitenskapelig uavhengig hold. Derfor er det svært viktig å ha tilgjengelig vitenskapelig dokumentasjon. Norske myndigheter må satse nødvendige ressurser på å sikre at det finnes næringsnøytral og objektiv dokumentasjon knyttet til alle forhold i det marine miljø.

Sikring av trygg sjømat er et mål både for næring og myndigheter. Risikoanalyse av norsk sjømat omfattes av internasjonalt regelverk - nedfelt blant annet i WTO-avtalen og FN-organisasjoner som WHO og FAO. Konsekvensene av dagens industrisamfunn kommer særlig til uttrykk i form av forurensing i havet i nordområdene. Det er i de samme havområdene fiskebestandene vi høster av vokser opp. Bare gjennom å ta vare på vårt rene havmiljø, kan vi sikre produksjon av trygge og gode matvarer, i tillegg er det nødvendig å overvåke forurensingsnivået og inneha optimal kunnskap om betydningen av slik forurensning i sjømat.

Mattilsynet har en meget viktig rolle som uavhengig instans i risikohåndtering og i kommunikasjonen med forbrukere og markeder. Dialogen med dem er derfor viktig. FHL har også lagt vekt på å utvikle dialogen med Forbrukerrådet for å bidra til forbrukernes tillit til sjømatnæringen.

Ernæringsekspertene verden over er enige om at vi bør spise mer sjømat på grunn av de gode helsebringende effekter sjømaten har på oss. Skal vi oppnå det må forbrukerne til enhver tid kunne få dokumentasjon på at sjømaten er trygg og sunn!

Miljøpolitikk

Hovedmålet om at norsk sjømat skal være trygg, og at forbrukerne skal ha tillit til sjømat, sjømatprodusentene og sjømatproduksjonen legger også grunnlaget for FHLs miljøpolitikk.

Økt oljeaktivitet både i Norge og i Russland samt økt skipstrafikk langs Norges lange kystlinje øker faren for akutte utslipp av olje. Et stort utslipp av olje utenfor Norge vil kunne få store konsekvenser for fiskeri- og havbruksnæringen i området som blir direkte berørt og generelt i markedene. Det er derfor svært viktig at en iverksetter tilstrekkelige tiltak for å hindre at uhell skjer og for å begrense skaden mest mulig hvis et uhell skjer.

FHL jobber derfor for at sjøsikkerheten og oljevernberedskapen i Norge skal være god nok. Vi stiller konkrete krav til forebyggende tiltak som seilingsleder lengst mulig vekk fra kysten, trafikkovervåking og tilstrekkelig slepebåtkapasitet med mulighet for krisetømming av tankskip som forebyggende tiltak. Vi stiller også krav til oljevernberedskapen både når det gjelder tilgjengelighet langs hele kysten, effektive oljesamlere og oljeopptakere og utstyr for å kunne "se i mørket". FHL har vært en aktiv pådriver på dette området ovenfor bl.a. Regjeringen i sitt arbeid mot Stortingsmelding nr. 14 (2004-2005) På den sikre siden - sjøsikkerhet og oljevernberedskap. Vi har samarbeidet tett med blant andre Norges Fiskarlag og WWF, en noe uvanlig allianse som har fått en del oppmerksomhet.

Å hindre introduksjon av fremmede arter via ballastvann er også viktig for fiskeri- og havbruksnæringen. En må hindre negativ påvirkning av økosystemene fra introduserte arter og sikre sjøområdene med akvakulturvirksomhet. FHL har derfor stilt konkrete krav til norske myndigheter i forbindelse med deres arbeid på dette området.

Forskning og utvikling

• FoU-virksomheten i FHL skal bidra til et best mulig grunnlag for fiskerinæringens framtidige konkurransefortrinn.

FoU-virksomheten i **FHL industri og eksport** er organisert i et team på fem personer og består av fagsjef FoU samt fire prosjektledere. Involveringen av fiskeindustribedriftene skjer gjennom forumsaktiviteten med deltagelse fra over 100 medlemsbedrifter. I 2005 ble det driftet fem faglige fora, der bedrifter møter forskere og leverandørindustri, utveksler erfaringer og diskuterer FoU-behov. Foraene arrangerer faglige samlinger og gir ut egne informasjonsbulletiner.

Medlemsstatus

Filetforum: 15 bedrifter
Rekeforum: 3 bedrifter
Pelagisk forum: 21 bedrifter (inkl. 3 støtte-medlemmer)
Bacalaoforum: 21 bedrifter
Tørrfiskforum: 39 bedrifter

Viktige resultater

- **Kvalitetshåndbok:** I prosjektet "Pelagisk kvalitet – fra hav til fat" er det utformet en håndbok til hjelp for hele den pelagiske næringen i Norge. Håndboken skal være et hjelpemiddel for å sikre en enhetlig kvalitetsvurdering av råstoff i alle ledd. Den inneholder blant annet metodikk for kvalitetsmåling av relevante kvalitetsparametre for NVG-sild og makrell til konsum. Gjennom enhetlig definering av de ulike kvalitetsparametere er det utarbeidet et forslag til kvalitetsklasser på makrell. Dette kan være med på å gi norsk pelagisk fiskerinæring et konkurransefortrinn. For at boken skal være tilgjengelig for alle norske aktører i pelagisk verdikjede er den web-basert. Den er lagt opp slik at man enkelt skal kunne "klikke" seg fram til ønsket informasjon.
- **Kvalitetsforbedring:** Tørrfiskforum har i samarbeid med Fiskeriforskning dokumentert hvordan håndtering og lagring av råstoff påvirker utviklingen av mucoso i tørrfisk. Alt råstoffet som ble benyttet i prosjektet ble fanget med garn, line eller juksa, ført usløyd og tørt til land og individmerket (1.000 fisk). På land ble fisken fordelt i fire kar og lagret i 24 timer; henholdsvis sløyd og usløyd i sjøvann, samt sløyd og usløyd tørt. Deretter ble all fisken hengt på samme hjell. Forsøkene viser klart at fisk ikke bør lagres over lang tid (ett døgn) sløyd i sjøvann. Tørrfisk som er oppbevart sløyd i sjøvann har vesentlig mer mucoso enn råstoff som er oppbevart sløyd tørt. Rund fisk ser derimot ut til å tåle lagring i sjøvann.
- **Automatisk pakking og legging av filet:** Automatisering av monotone og gjentakende arbeidsoperasjoner har høy prioritet i filetindustrien. Flytting og pakking av ferske filetstykker er arbeidsoperasjoner som er

belastende på operatører og en stor kostnad for bedriften. I løpet av 2005 ble det utviklet tre ulike gripperedskaper som skal testes for pakking av laksefilet, torsk og skinke.

- **Superkjøling av torskeloins:** Superkjøling av filet innebærer at en fryser ut en mindre del av vannmengden i produktet. Isen som lagres inne i fisken fungerer som et indre kuldemagasin og sikrer temperatur på -1°C under transport. I prosjektet ble det vist at alle kvalitetsmålinger ble bedre ved superkjøling og at en kan utvide holdbarhet med inntil tre døgn. Det er under visse vilkår mulig å frakte fileten uten å benytte annen is enn den som er i produktet.
- **Tørketeknologi:** Prosjektet startet opp tidlig i 2005 og Sintef Energiforskning har gjort fullskala tester av tre ulike tørkesystemer (to langsblaste og en tverrblåst). Resultatene tyder på at vi ved relativt enkel optimalisering av disse kan spare opp mot 40-50% av energikostnaden ved tørking av klippfisk. Dette betyr store årlige besparelser for klippfiskprodusentene. I tillegg ser man gode muligheter for samtidig å øke kapasiteten og jevnheten i tørkeprosessen. Videre arbeid i 2006 vil være modifisering av flere tørker og oppfølging av disse.
- **Klippfisk sei:** Prosjektet "Klippfisk sei" (del av FHF's handlingsplan for sei) har gitt oss svar på hvordan klippfisk fra sei kan bli misfarget og noen svar på hvordan vi kan unngå dette. I videreføringen som er igangsatt i 2005 skal Fiskeriforskning teste ut ulike produksjonsbetingelser som kan gi oss hviteste mulig klippfisk av sei. Resultatene skal oppsummeres i en "oppskrift" som gir næringen tips til hvordan vi kan produsere en hviteste mulig klippfisk av sei. Dette kan gi næringen store muligheter i mange av markedene for klippfisk sei, for eksempel Brasil.

Prosjektaktiviteten

I tabellen under vises nye prosjekter som er igangsatt i 2005. Prosjektene er fordelt på de ulike fora. Prosjektkostnad samt hovedfinansiering er tatt inn i tabellen.

PROSJEKTOVERSIKT NYE PROSJEKTER 2005 (i 1 000 kr)

Prosjektnavn	Prosjekt- kostnad	FINANSIERING				Egen finansiering
		FHF	IN	NFR	Andre	
Pelagisk Forum						
Nettverk-/clusterutvikl. Russland og Kina	3000	3000				
Markedstilpasset prod./ bedriftsgjennomgang	920	920				
Verdi- og kvalitetsbasert høsting	600	600				
Omsetningsformer	500	500				
Kvalitet fra hav til fat (med delprosjekt)	1720	500	1000		300	300
Optimal emballering av pelagisk fisk	1000			800	580	1000
Sum	7740	5520	1000	800	880	1300
Bacalao Forum						
Automatisk kvalitetssort. Klippfisk	1 000	1 000				
Markeds-/produktutvikl.	1 200	600	600			
Biprodukter	300		300			
Klippfisk Sei	1 100	550	550			
Kvalitetsforbedring						
Sum	3 600	2 150	1 450			
Tørrfiskforum						
Mucoso	1 749	280	370		100	999
Fluemark	562	219	43			300
Optimal lagring	1 880	630	170			1 080
Markedsprosjekt Norge	1 960	380	420			1 160
Adm. LUR-programmet	100	100				
Fremtidens ENØK-bedrift	875	875				
Sum	7 126	2 484	1 003		100	3 539
Filetforum – Laks						
Forprosjekt prerigor	500	500				
Industriell norm for etisk slakting av laks	800	800				
Lønnsom foredling av laks – Markedsutvikling	1000	1000				
Forprosj. – kvalitet av kjølte og frysede prod. av prerigor laks	220		220			
Filetforum - Hvitfisk						
Marked for fersk hvitfisk i Spania og Russland	930	930				
Mulighetsstudie for Russland som marked for hvitfiskfilet	330	330				
Produktutvikling av restfilet	860		860			
Felles konkurransefortrinn for norsk filetnering	580	580				
Superkjøling av torskeloins	2030	2030				
Kvalitet og holdbarhet for superkjølte torskeloins	440	300	140			
Strategisk analyse – emballering av fersk filet	220	220				
Ny griperteknologi for effektivisering av handtering og pakking	6529	1800		1050	410	3269
Sum	14 439	8 490	1 220	1 050	410	3 269
Rekeforum						
Markedskartl. /utvikl. av nye produkter fra reker	2000	2000				
Sum	2 000	2000				

FoU-arbeidet i FHL havbruk

er organisert med en fagsjef og et FoU-utvalg med fire medlemmer. Prioritering av oppgaver og områder base- res på innspill direkte fra medlemmer, fra forsknings- institusjoner, leverandørbedrifter og forvaltningen. Medlemmer i FoU-utvalget sitter både i programstyret for Havbruksprogrammet i Norges Forskningsråd (NFR) og i styret i Fiskeri og havbruksnæringens forsknings- fond (FHF). FHL havbruk er også representert i andre aktuelle programstyrer i Norges Forskningsråd (Havet og kysten, Arealprogrammet, Norklima). Å bidra aktivt til samspillet mellom Forskningsrådet, Innovasjon Norge og FHF for finansiering av havbruksforskning er en vik- tig del av FoU-arbeidet i FHL havbruk.

FHL havbruk har på oppdrag fra FHF ansvar for å koor- dinere mange av de havbruksrettede aktivitetene helt eller delvis finansiert derfra. Dette omfatter utarbeidelse av handlingsplaner, etablering av prosjekter samt faglig oppfølging av disse. Gjennom Federation of European Aquaculture Producers (FEAP) er FHL havbruk aktiv i flere EU-finansierte forskningsprosjekter, og bidrar med innspill til EUs framtidige prioriteringer for akvakultur- forskning.

FoU-arbeidet i FHL havbruk har hovedfokus mot den "levende" delen av produksjonen, mens FHL industri og eksport har hovedfokus fra slakting og videre utover mot kundene. Det er viktig med kunnskap om de fakto- rer i selve oppdrettsvirksomheten som kan påvirke kva- liteten på sluttproduktet. FHL havbruks FoU-plan har både i 2005 og årene før særlig vektlagt miljøvennlig oppdrett med fokus på forebygging av rømming og lakselus, nye råvarekilder for fiskefôr, smoltkvalitet og fiskehelse. Forbedringer på disse områdene vil både gjøre næringen i stand til å produsere mer effektivt, og gi positive bidrag relatert til miljø, ressursutnyttelse og fiskevelferd.

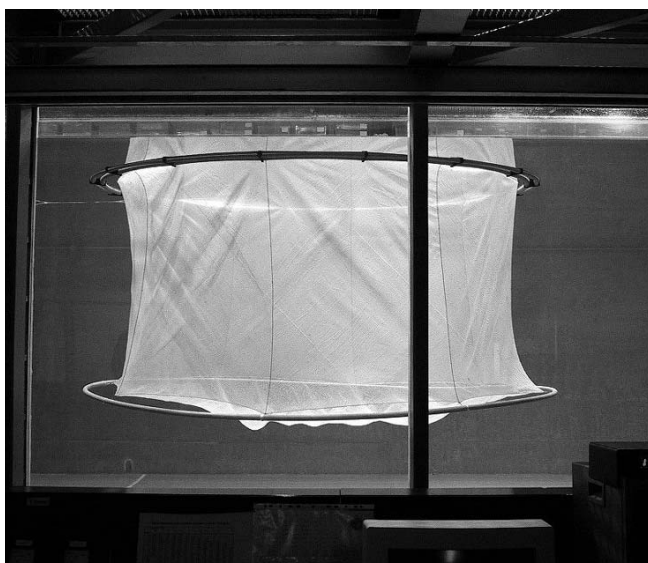
Noen viktige resultater

Nye råvarer til produksjon av fiskefôr er et aktuelt tema. Prosjekter delvis finansiert av FHF har tidligere vist at krill kan være råvare for produksjon av fiskefôr. Tidligere har høyt innhold av fluor vært et argument mot bruk av krill som fôrråstoff. Nye resultater viser at fluor fra krill i meget liten grad tas opp i oppdrettsfisk. Krillmel i moderate mengder ser ut til å kunne erstatte fiskemel. Industrielle aktører ser nå nærmere på om og hvordan denne ressursen kan utnyttes, blant annet som råvare i fiskefôr.

Smolt er en av de viktigste innsatsfaktorene i matfisk- oppdrett. Dårlig smolt kan få store konsekvenser i form av redusert tilvekst, økte sykdomsproblemer og dårlig slaktefiskkvalitet. FHL havbruk har derfor gjennom pro- sjektet *Vannkvalitet – smoltkvalitet*, og en videreføring

av Vannkvalitetsundersøkelsene i smoltanlegg satt fokus på dette. Ny kunnskap har vist at fokus på vannmiljøet i ferskvann er viktig for å forstå smoltens prestasjoner i sjøen de første ukene og månedene etter utsett. Mange ferskvannkilder man tidligere trodde var gode viser seg å være påvirket av jern i ustabil form, og langt giftigere for fisken enn det man trodde før. Dette kan "repareres" ved tilsetning av silikatlut til vannet, men effekten ved bruk av småmengder desinfisert sjøvann er enda bedre. Dette er metoder som også benyttes for å gjøre surt vann mer levelig for fisk.

Bedre forebygging av virusssjukdommer, og spesielt IPN, har vært prioritert de siste årene. Det er nå vist at IPN- virus i Norge ikke er en ensartet gruppe, men opptre i "snille" og "sinte" genetiske varianter. Dette har også betydning når vaksiner skal utvikles, og ikke minst ved testing av vaksiner. Nye forsøk viser at det er viktig å være påpasselig ved valg av både type virus og stamme av fisk ved vaksinetesting. Hvis disse valgene gjøres rett ser det ut til at testing av vaksiner i laboratoriet meget godt gjenspeiler hvordan vaksinen virker for fisk i opp- drettsanlegg. Tidligere har det vært stor usikkerhet om dette. Det er også interessant at enkelte fiskestammer er så resistente mot IPN-virus at det er vanskelig å gjennomføre vaksinetester med disse. Genetisk selek- sjon ser derfor ut til å være et viktig våpen i kampen mot IPN, og sannsynligvis også andre virusssykdommer. Gjennom Fiskeri og havbruksnæringens Forskningsfond, og i samarbeid med Norges Forskningsråd, har hav- bruksnæringen de siste årene bidratt til mye ny kunn- skap om hvordan mer rømmingssikre oppdrettsanlegg bør konstrueres. Modellering av bølger og krefter på anlegg, materialteknologi, fortøyningsteknologi, not- konstruksjon og overvåking er alle elementer i denne forskningen. Målsettingen er klar, rømming av fisk fra oppdrettsanlegg, enten det dreier seg om laks, torsk eller andre arter, skal være så lav som mulig.

Spennende fagstoff finner du på www.fhl.no

Helse, miljø og sikkerhet

FHL skal bidra til å redusere tap på helse, miljø og økonomi i medlemsbedriftene.

- **Ledelse, organisasjon og samhandling**
- **Økt nærvær - redusert fravær**
- **Et enklere og bedre regelverk**

Intensjonsavtalen om et mer inkluderende arbeidsliv(IA)

FHL er i likhet med NHO fellesskapet for øvrig fornøyd med ny IA-avtale. Det har særlig vært viktig at det ikke blir endringer i sykelønnsordningen. Partene er enige om at IA-avtalen er et godt virkemiddel for å få et mer inkluderende arbeidsliv og for å forebygge overgangen fra arbeid til trygd. Avtalen legger grunnlaget for et fornyet samarbeid mellom partene i arbeidslivet og de politiske myndighetene. Et av målene med IA-avtalen, var i løpet av forrige avtaleperiode (utgangen av 2005) å redusere sykefraværet med minst 20 prosent i forhold til sykefraværnsnivået for 2. kvartal 2001.

FHLs medlemsbedrifter med IA-avtale reduserte det legemeldte sykefraværet med **38,4** prosent i 2. kvartal 2005 sammenliknet med 2. kvartal 2001. Bedrifter uten IA-avtale reduserte fraværet med 19,6 prosent i samme periode. En sterkere nedgang i sykefraværet i IA-bedrifter enn i bedrifter uten IA-avtale, viser at målrettet og seriøst arbeid i bedriftene har gitt store positive resultater. Bedrifter som lykkes i dette får til god forankring og bred medvirkning i hele organisasjonen og holder fokus i arbeidet. FHLs engasjement i arbeidet videreføres i neste avtaleperiode. Målet er å få hele FHL-fellesskapet med på dugnaden og utfordringen er å holde fokus i det videre arbeidet.

Kompetanse - utdanning

Levedyktige og lønnsomme bedrifter trenger kunnskap, kompetanse, nettverk og gode næringspolitiske rammebetingelser. Innovative løsninger på disse områdene er viktig i diskusjonen om hvordan man kan gjøre bransjen mer attraktiv for fremtidig arbeidskraft.

FHLs arbeid på dette området har som mål å sikre medlemsbedriftene god tilgang til kompetent arbeidskraft. Det å bidra til styrking av bransjens omdømme overfor framtidige arbeidstakere er en del av dette. I samarbeid med NHO-fellesskapet for øvrig påvirker vi myndigheter og utdanningsinstitusjoner med sikte på utvikling og tilrettelegging av relevante utdanningstilbud, slik at bransjens utdanningsbehov kan dekkes på kort og lang sikt. Informasjon om de aktuelle utdanningstilbud og yrkesmuligheter bransjen tilbyr, er en del av vårt arbeid.

Lønns- og arbeidsvilkår, arbeidsgiverspørsmål

- **FHL skal arbeide for en tariffpolitikk som sikrer konkurransekraften, bedrer lønnsomheten og rekrutteringen, samt sikrer arbeidsplassene.**
- **FHL skal være en effektiv, medlemsstyrt organisasjon, som yter bedriftene profesjonell service**

Tariffoppgjøret 2005 var et mellomoppgjør, hvor forhandlingene foregikk direkte mellom LO og NHO. FHL var representert i NHOs forhandlingsutvalg. Resultatet av forhandlingene ble et generelt tillegg på 1 krone for samtlige av våre overenskomster.

I 2005 ble også Hovedavtalen mellom LO og NHO revidert. FHL deltok under disse forhandlingene. Det ble

ikke foretatt noen vesentlige endringer av bestemmelsene i Hovedavtalen.

FHL har gitt råd til medlemsbedriftene i arbeidsgiverspørsmål. Vi har bistått medlemsbedriftene ved forhandlinger i lokale tvister om avtaleverket, samt under forhandlingsmøter i oppsigelsessaker. Vi har i 2005 hatt tre rettssaker for medlemsbedriftene.

FHL har avholdt to kurs i arbeidsgiverspørsmål for medlemsbedriftene. Disse ble avholdt i hhv. Tromsø og Ålesund. Vi har også arrangert to tariffkonferanser sammen med landsforeningene NBL og KIFF.

FHL industri og eksport

2005 har markert overgangen til bedre økonomiske resultat i fiskeindustrien.

Eksportstatistikken viser at verdien av norsk fisk og sjømat øker i en rekke markeder. Antallet nedleggelse av fiskeindustribedrifter synker, samtidig er vi vitne til en konsolidering av produksjonskapasiteten. Endringer i internasjonale forhold, så som rente- og valutasisituasjonen, laksestridene med EU og USA, importproblemene i Russland m.m., viser imidlertid hvor sårbar norsk fiskerinæring er for vilkårlige handelspolitiske grep i kjernemarkedene. Den fortsatte globaliseringen av fiskerisektoren øker presset på fiskeindustrien, men åpner også for nye muligheter med markedsvekst og lønnsomhet.

Forskning og utvikling – prioritert område

FHL industri og eksports engasjement innenfor forskning og utvikling (FoU) er stort og utgjør en betydelig del av foreningens totale virksomhet. Våre fagfora fungerer som møteplass for bedrifter, forskere og leverandørindustri. Det genereres faglig gode resultater fra vår prosjektvirksomhet og mange prosjekter har resultert i nyskaping som allerede er tatt i bruk av næringen. Vi vil fortsatt påta oss et særskilt ansvar for utviklingsprosjekter styrt av bransjen selv. (Se for øvrig eget kapittel om FoU-virksomheten på sidene 6-7).

FHL industri og eksport assosiert medlem i AIPCE

FHL industri og eksport ble i 2005 tatt opp som assosiert medlem i den europeiske fiskeprodusentorganisasjonen AIPCE (E.U. Fish Processors Association). FHL industri og eksport har tidligere samarbeidet med AIPCE i bl.a. Laksesaken med EU, men ser nå for seg et samarbeid på langt flere områder.

Stortingsmelding nr. 19 om marin næringsutvikling

Regjeringen behandlet 27. mai 2005 St. melding nr. 19 om marin næringsutvikling Den blå åker. FHL industri og eksport arbeidet aktivt for å styrke den industrielle profilen i norsk sjømatnæring gjennom stortingsbehandlingen, og klarte på enkelte sentrale områder å bidra til et regimeskifte i norsk fiskerinæring. Stortinget tok blant annet til orde for at det skal etableres en nøytral meklingsinstans mellom salgslag og fiskeindustrien ved uenighet om fastsettelse av minstepriser og andre salgs- og oppgjørsbetingelser, samt at det skal åpnes for langsiktige kontrakter i all førstehåndsomsetning av fisk.

Fortsatt kamp mot illegalt fiske

FHL har de senere år arbeidet intensivt for å bekjempe illegalt fiske. Innenfor pelagisk sektor viser utviklingen at myndighetene i EU og medlemslandene tar problemet langt mer alvorlig. Gjentatte avdekninger av et stortilt russisk overfiske i Barentshavet viser at utfordringene på ingen måte er løst for det norsk-russiske forvaltningsregimet i nord.

Politisk arbeid

FHL industri og eksport har deltatt på en rekke møter med politisk ledelse i aktuelle departementer, og har gode relasjoner inn mot Stortinget og andre folkevalgte organer. I tillegg har FHL industri og eksport deltatt på FHL-arrangementer som har som mål å bidra til å øke de folkevalgtes interesse for og kunnskap om kysten og fiskerinæringen. I forbindelse med valgkampen ble det blant annet gjennomført befaringsopplegg til flere av våre medlemsbedrifter. I forkant av jul arrangerte FHL distriktsvise møter med stortingsbenkene.

Ferskfiskauksjoner

FHL industri og eksport har vært kritisk til Norges Råfisklags forsøk med innføring av ferskfisk-auksjoner. Industrien har vært bekymret for at auksjonene skal bidra til at en større andel av råstoffet går ubearbeidet ut av regionen og landet. FHL industri og eksport har vært opptatt av at auksjonene ikke skal utformes slik at de blir konkurransevridende. Vi har vært representert i referansegruppen som skal vurdere ferskfiskauksjonene, og dessuten brukt administrative ressurser til å følge opp dette arbeidet.

De ulike sektorene

Laks og ørret

I FHL industri og eksport er mye av arbeidet innen laks- og ørretsektoren konsentrert rundt aktivitetene i Filetforum og spørsmål knyttet til markedsadgang. Tre hovedsaker har preget arbeidet i 2005; safeguardsaken mot import av laks i EU, dumpingsaken mot norsk laks i EU, samt arbeidet med å få avsluttet anti-dumping- og subsidiesaken mot hel fersk laks i USA. Arbeidet med markedstilgang i EU og USA innen lakse- og ørretsektoren har skjedd i regi av referansegruppen for laksesaken og laksesekretariatet. (Se side 4) Utviklingen i eksporten av laks var meget positiv i 2005. Totalt ble det eksportert 475 000 tonn laks mot 441 000 tonn i 2004. Eksportverdien økte fra 11,2 mrd. i 2004 til 13,5 mrd. kroner i 2005. For ørret ble eksportkvantum redusert fra 47 000 tonn i 2004 til 43 000 tonn i 2005. Prismessig økte imidlertid eksportverdien med rundt 45 mill. kroner fra 2004 til 2005, fra 1,2 mrd. til 1,245 mrd. kroner.

Filetindustrien

Prisene har i 2005 løftet seg på alle produktområder innenfor filetindustrien, med unntak av frosne filetprodukter av sei. For frosne produkter har det vært valutaten som har bidratt til denne prisøkningen, mens det for ferske produkter har vært økte priser i toppene.

Markedet for frosne filetprodukter har i 2005 vært stabilt. Det har i hovedsak vært produksjon av loinsfri blokk, ettersom loins primært blir solgt som fersk vare. Dette gjøres for å møte den skjerpede konkurransen fra lavkostland. Norske aktører har derfor i økende grad satset på å ta ut loins som fersk vare, og selge øvrige produkter som fryst filet i blokk. Kombinasjonen av frosen og fersk har bidratt til å øke fortjenestemarginene. Norske produsenter merker økende konkurranse innenfor frossenmarkedet fra aktører i Kina, Island, Polen og i økende grad også fra Russland. Norske produsenter har utfordringer knyttet til usikker råvaretilførsel og høye råvarepriser. Dette svekker norske aktører i konkurransen med industri i andre land.

Det har vært en økning i produsert fersk filet, både når det gjelder mengde og pris. I 2005 ble det eksportert 7707 tonn fersk filet mot 6536 tonn i 2004. Dette er filet av torsk, sei og hyse. I verdi ble det i 2005 eksportert for 391 mill. kroner mot 288 mill. kroner i 2004.

Pelagisk sektor

Heller ikke i 2005 ble det oppnådd enighet om den internasjonale forvaltning av NVG-sild. Norge økte ensidig sin kvote fra 57% til 65% tilsvarende 578.500 tonn av anbefalt TAC på 890.000 tonn. Dette medførte at også øvrige land økte sine kvoter tilsvarende eller mer. Det ble således store tilgjengelige kvanta å fiske i 2005 både

for norske og utenlandske fiskere. Tross dette fortsatte markedsprisene for sild å øke. Eksportprisene på sild øket vel 20% fra 2003 til 2004. Økningen fra 2004 til 2005 for fryst sild er vel 17% og for fryst sildefilet 23,5%.

For makrell ble det inngått en internasjonal forvaltningsavtale på et lavere nivå enn året før, og Norge fikk et kvantum på 114.000 tonn mot 149.000 tonn i 2004. For fryst makrell står vi overfor en enda kraftigere prisøkning enn for sild. Fra 2003 til 2004 økte gjennomsnittsprisen for fryst makrell med 23%. Fra 2004 til 2005 er prisøkningen 40%.

Den store prisøkningen for andre år på rad er en utfordring for markedene. Sildeprisene til Russland måtte ut på høsten 2005 nedjusteres. Japanerne som i beretningsåret betalte en gjennomsnittspris på kr 18,66 for stor makrell har signalisert at man i Norge har strukket strikken for langt. Japanerne søker etter substitutter for makrellen.

Grunnet strukturen i næringen med stor konkurranse om råstoffet er det fiskerne som i 2005 har hatt et eventyrlig godt år. For produsenter og eksportører har marginene også i 2005 vært for små.

Saltfisk og klippfisk

Det ble i 2005 eksportert klippfisk til en verdi av 2.557 mill. kroner og saltfisk for 974 mill. kroner. Til sammen representerte saltfisk- og klippfisksektoren 11% av norsk sjømateksport i 2005. Kvantumsmessig var eksporten fra anvendelse salting 6% lavere enn året før, mens verdien var tilnærmet lik. Fiskeslagene har de to siste år fordelt seg jevnt med 55% torsk, 36% sei, 5% lange og 4% brosme.

Konkurransesituasjonen i forhold til andre produsentland var i 2005 noe preget av Kinas tilstedeværelse med ferdigvarepakninger i enkelte markeder. I april innførte Portugal nytt regelverk for blant annet vanninnhold i klippfisk. Landet har dessuten meddelt planer om faste kriterier for å tilvirke klippfisk etter spesielle tradisjoner med betegnelsen "Cura Portuguêsa".

Det ligger fortsatt store utfordringer i å kunne skaffe nok råstoff til anvendelse salting og særlig til produksjon av klippfisk. Utviklingen i så måte når det gjelder tilgang, omsetning og pris for sei, er spesielt interessant. Norges tollmessige konkurranseulempe ved bruk av stillehavstorsk for salting og tørking til EU, ser ut til å forbli et varig handicap, så lenge vi ikke er EU-medlem.

Tørrfisksektoren

Lønnsomheten i tørrfisknæringen ble i 2005 redusert i forhold til 2004. Dette henger sammen med tre forhold. For det første økte råstoffprisene, for det andre var kronkursen sterk i denne perioden, og for det tredje har kvaliteten på tørrfisk vært noe lavere i 2005 enn i 2004. Hovedvekten av Lofotfisket i 2005 var konsentrert utenfor Røst, noe som førte til at fisken ble utsatt for lang føring til bedriftene innover i Lofoten. I tillegg var værforholdene dårligere og fisken som gikk til hending var i større grad sildesprengt. Samlet førte disse forholdene til noe redusert kvalitet på tørrfisk i 2005.

I 2005 eksporterte norsk tørrfiskindustri 6.526 tonn til en verdi av 646 mill. kr. Det var en økning i kvantumet på 365 tonn i forhold til 2004, mens verdien økte med 11 mill. kroner i forhold til 2004. Den gjennomsnittlige prisen på tørrfisk sank fra 103 kr/kg i 2004 til 99 kr/kg i 2005.

Italia er fortsatt det klart viktigste markedet for norsk tørrfisknæring. Her ble det i 2005 eksportert 2.721 tonn til en verdi av 373 mill. kroner. Nigeria er det andre store markedet for norsk tørrfisk, og her ble det i 2005 eksportert omlag 1.900 tonn til en verdi av 86 mill. kroner.

Kvalkjøttomsetning

Kvoten for fangst av småkval i 2005 var på 796 dyr. Dette var en økning fra 670 dyr i 2004. Det ble i 2005 fanget 639 dyr. Norges Råfisklag omsatte 834 tonn kvalkjøtt, en økning 220 tonn siden 2004. Dette tilsvarte en førstehåndsverdi på 24,2 mill. kroner.

Minsteprisen på småkvalkjøtt ble videreført fra 2004 og var dermed på 29,00 kroner per kilo. Det er fortsatt eksportstans for kval. Kvalnæringen har i tillegg utfordringer med å utvikle produkter som lettere lar seg distribuere bredt via dagligvarekjedene. Det har derfor vært enighet mellom FHL og Norges Råfisklag om at det fortsatt må satses på markedsføringsmidler og utviklingstiltak for å styrke omsetningen av kvalkjøtt.

I 2005 ble det oppnådd enighet om at gjennomsnittsvekten per dyr ikke skulle overstige 1500 kg. På denne måten ønsket partene å vri beskatningen i retning av flere dyr, og med høyere kvalitet på kvalkjøttet.

Rekeindustrien

Rekenæringen har gjennomgått nok et tøft år. Kun to av i alt seks gjenværende rekebedrifter som produserer frosne pillede reker var i drift ved utgangen av 2005. Det er i tillegg én bedrift som produserer lakereker. I grove trekk er rekebransjens utfordringer firedelt. For det før-

ste er den norske rekenæringen pålagt tollsatser ovenfor vårt hovedmarked EU, mens sentrale konkurrenter som Island, Grønland og Færøyene har nulltoll. For det andre opplever vi konkurranse fra blant annet Island på vårt eget råstoff. Samtidig får ikke norske kjøpere ta del i konkurransen om islandsk råstoff. For det tredje preges markedet av stor tilgang på både kaldtvannsreker og varmtvannsreker, noe som medfører at det har vært fallende pris i markedet. For det fjerde har rekene møtt utfordringer knyttet til at reker har blitt en standardisert vare, hvor det først og fremst konkurreres på pris. For å møte denne utfordringen satses det både på utvikling av nye markeder og på utvikling av nye produkter.

Mot slutten av året ble Norge og EU enige om viktige prinsipper for å få på plass en transittavtale som, når den kommer på plass, vil utvide den tollfrie kvoten for frosne pillede reker.

Kongekrabbeindustrien

Situasjonen i markedet for kongekrabbe ble i 2005 sterkt påvirket av kvoteøkningene i Alaska og Russland. Den norske minsteprisen ble satt ned fra 63 kroner til 58,50 kroner. Da Alaskakvoten økte fra 14.65 millioner krabber i 2004 til 18 millioner krabber i 2005, og det samtidig ble kjent at Russland ville øke kvoten med 114% i Nordvest-Russland og 100% i Fjerne Østen forverret prissituasjonen seg sterkt. 10. november ble det oppnådd enighet med Norges Råfisklag om å suspendere minsteprisen på kongekrabbe. Suspensjonen varte ut sesongen 2005.

FHL ba i november Fiskeri- og Kystdepartementet om å åpne kongekrabbefisket øst for 26° Ø fra 1. januar 2006. Tidligere har kongekrabbefisket blitt åpnet på høsten, for slik å målrette det norske fisket mot det japanske markedet. Endringer i markedssituasjonen medfører at det er økt behov for også å nå andre markeder. Norges Råfisklag støttet dette kravet. Departementet har imidlertid nedsatt en egen gruppe som skal vurdere forvaltning av kongekrabbe, og har bedt denne gruppen vurdere spørsmålet. Endring av startdato vil derfor ikke skje før tidligst i januar 2007.

Nyheter fra hele fiskeri- og havbruksnæringen på www.fhl.no

FHL havbruk

En krevende handelspolitisk situasjon 2005 har igjen preget FHL havbruk. Adgang til markedene ute og tilgang til areal hjemme er store saker for bransjeforeningen. Dette er også omtalt på side 3 og 4 i denne rapporten. Like fullt har året vært et godt økonomisk år for oppdrettsbedriftene i Norge som følge av gode priser i markedene.

Laksesakene i EU og USA har tatt svært mye oppmerksomhet og har vært krevende å håndtere. Samtidig starter vi 2006 med importstopp for fersk norsk laks til Russland. Takket være bistand fra Eksportutvalget for fisk (EFF) har vi hatt tilstrekkelige økonomiske rammer til den nødvendige innsatsen gjennom året.

Til tross for at laksesakene krever mye ressurser og fokus må de løpende aktiviteter ivaretas. Det gjelder både rent faglige spørsmål og de mer strategiske eller politiske. Da vi fikk regjeringsskiftet i høst, var dialogen tett med apparatet rundt erklæringsmakerne. Og etter at den nye regjeringen var på plass, fikk vi også raskt etablert kanaler mot de nye politiske ledelsene i departementene med betydning for vår virksomhet.

Ny akvakulturlov

Selv om mye skjer på internasjonale arenaer, er det også mange nasjonale rammebetingelser som har stor betydning for vår virksomhet og vår konkurransekraft. Ny akvakulturlov stiller økende krav til kompetanse hos folk på anlegg og vi venter økende fokus på dyrehold og etikk. Dette kommer også til uttrykk i forslag til ny slakteriforskrift. Vi har tett kontakt med departement og Mattilsynet for å fremme næringens syn. FGD har også bebudet nytt forvaltningsregime i forhold til stamfisk. I den forbindelse har vi løpende dialog med FGD for på den ene siden å ivareta stamfiskprodusentenes interesser, samtidig som oppdretternes interesser blir hensyntatt.

Gjennomslag for "Trøndelagsmodellen"

Prosjektet "Ny forvaltningsmodell i Fiskeridirektoratet region Trøndelag" har ført til at saksbehandlingstiden for vanlige oppdrettsøknader er redusert fra over 20 måneder til 5 uker. Det har derfor blitt arbeidet mye fra Trøndelag Fiskeoppdretterlag og regionkontoret for Midt-Norge for at arbeidsformen videreføres. Myndighetene bør imidlertid raskt finne mer permanente løsninger for en mer effektiv og samordnet saksbehandling for hele landet. Dette gjelder ikke minst settefisksøknader der saksbehandlingstiden også i Trøndelag fremdeles er uholdbar lang.

Vi har stadige utfordringer i forhold til gebyrbelastning og påpeker kontinuerlig at gebyrene må stå i forhold til hva vi faktisk får igjen.

Ny versjon av havbruksdata

Arbeidet med forenkling har stort fokus og i år har vi fått

en ny versjon av Havbruksdata. Dette arbeidet har vi gode erfaringer med, et arbeid som kommer det enkelte medlem til gode. Dette gir oss bedre datagrunnlag og større innsikt i den nasjonale produksjonen av laks og ørret og utsiktene framover. Målet er å gjøre denne informasjonen i større og større grad tilgjengelig for medlemmer gjennom våre Internett-sider. Havbruksdata gir også tilgang til miljødata om feks lus, fakta som publiseres via egne websider utarbeidet av FHL. Det vurderes også nå å samle inn produksjonsdata på smolt og for marine arter. I Havbruksdatas ånd jobbes det også med ytterligere forenkling med tanke på rapportering. Dette skjer i samarbeid med Fiskeri- og kystdepartementet, Mattilsynet og Fiskeridirektoratet.

Bidrar til kunnskap og kjennskap

2005 sluttet og 2006 startet med massive anklager mot norsk laks. Russerne vil ikke ha fersk norsk laks fordi de feilaktig påstår den er full av tungmetaller. Aktivister melder seg på banen og revitaliserer gammel skremmelspropaganda om PCB og dioksiner. Midt oppi dette får vi stormen Narve og rømminger i et omfang vi ikke har opplevd på årevis og røykelaksprodusenter som har brukt nitritsalt i fisken. Er det da ingen lyspunkter?

Jo, tro det eller ei. Det er faktisk det. Og lyspunktet er at forbrukerne både ute, men også her hjemme har tillit til norsk laks, og de spiser laks som aldri før. Dette viser en undersøkelse Eksportutvalget for fisk har fått gjennomført.

Arbeidet med å tegne og fortelle om norsk havbruksnæring stopper aldri. Mange søker informasjonen gjennom våre internettsider. I tillegg driver vi kurs både for journalister og ungdomspolitikere, og vårt regionapparat følger tett opp i forhold til sine Stortingsbenker. Vinteren 2006 fikk alle landets 2800 barneskoler tilsendt en DVD med informasjon om livet på et oppdrettsanlegg og inspirasjon til å lage enkle matretter av norsk laks. Dette er gjort mulig gjennom vår deltagelse i prosjektet laksefakta.no. FHL sitter i styret for dette prosjektet og håpet er at gode tider i næringen gir ekstra drahjelp til dette prosjektet. I sommer fikk reiselivsbedrifter langs hele kysten tilsendt informasjonsmateriell.

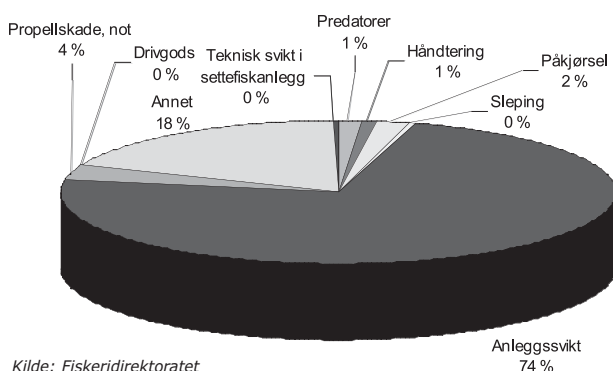
Brosjyren Akvakultur i Norge kom i ny versjon både på norsk og engelsk i 2005. Opplaget er stort og brosjyren er ment som et nyttig verktøy både for bedrifter, vertskommuner og reiselivsaktører langs kysten. Tilbakemeldingene har vært udelt positive.

Viktige utfordringer

Rømming 2005

Foreløpige tall viser at ca 700 000 laks og ørret rømte i 2005 (kilde: Fiskeridirektoratet). Dette er beklageligvis en økning sammenlignet med 2003 og 2004. Fiskeridirektoratet kategoriserer rømmingstilfellene, og som kakediagrammet nedenfor viser skyldes rømmingene i 2005 i hovedsak teknisk svikt. FHL havbruk vil påpeke at det er svært viktig å kontinuerlig arbeide for at omfanget av rømming reduseres til et absolutt minimum. En rekke tiltak er iverksatt de siste årene. Lovfestede tekniske krav til oppdrettsanlegg (NYTEK) trådte i kraft i 2004. Det har vært gjennomført kurs og medlemsmøter om NYTEK. FHL havbruk har fulgt implementering av ordningen tett og har vært aktive i arbeidet med revisjon av standarden NS 9415. Vi har også fulgt opp ordningen overfor myndighetene og Norsk Akkreditering. Organisasjonen har vært pådriver for å få i gang et større forskningsprosjekt for å øke kunnskapsgrunnlaget for revisjon av standarden.

Årsaker til rømming av laks og ørret 2005

Som en oppfølging av Rømmingsutvalget som ble nedsatt i 1999 og som avga sin rapport i mars 2000, samt FHL havbruks tiltaksplan fra desember 2003, har FHL havbruk nedsatt et nytt rømmingsutvalg. Utvalget skal vurdere de tiltak som allerede er iverksatt og vurdere om det er behov for ytterligere tiltak for å redusere risikoen for rømming. Utvalget skal avlegge rapport innen utgangen av 2006.

Fiskehelse og fiskevelferd

God drift, kunnskap og forebyggende helsearbeid gjør at laksen fortsatt er vårt friskeste husdyr. God fiskehelse er også god fiskevelferd. Et tema som fra myndighetenes side blir stadig mer aktuelt. For næringen har alltid fiskens velferd vært en del av dagsordenen og derfor en del av næringens suksess. Vi deltar derfor aktivt i regelverksutformingen og i arbeidet med ny dyrevernlov.

Norge er en av få nasjoner som har en troverdig, kvalitetssikret oversikt over bruken av antibakterielle stoffer.

Oppdrettsnæringen har statistikk over antibiotikabruken de siste 20 år, noe som er unikt. Med stadig flere fiske-slag i oppdrett bør slik statistikk vise bruken for de ulike artene. Grunnlaget for dette er tilstede, men forvaltningen har ikke utviklet rutiner slik at dette kommer fram. Vi har tatt opp problematikken og forventer at offentliggjøringen av antibiotikabruken i næringen knyttes til de forskjellige artene i framtiden.

Generelt arbeider FHL havbruk med stort fokus på fiskens helse, både gjennom å initiere forskningsprosjekter, gjennom nasjonale handlingsplaner og regionale bekjempelsesplaner. Det forutsetter tett og god dialog med myndigheter og gode rammebetingelser. Det kommende nye fiskehelsesdirektivet vil kreve et slikt godt samarbeid mellom næring og myndigheter, noe næringen er både ønsker og inviterer til.

Lakselus

Lakselusstatus kan følges på internettssidene lusedata, se www.fhl.no. Næringen har kontinuerlig fokus på luse-situasjonen og har i dag god kontroll. Forskningsprosjektet Hardangerfjorprosjektet på lus har bidratt til at Hardanger fiskehelsenettverk har fått miljøpris for sitt arbeid. Vi gratulerer og vil på det sterkeste oppfordre andre deler av landet til å kopiere denne måten å drive aktiv lusebekjempelse på. Gledelig er det også at arbeidet med å utvikle vaksine mot lakselus tegner lovende.

ILA

Gjennom vårt arbeid mot EU ser det ut til at ILA i framtiden blir satt ned til liste 2 i EUs fiskehelsesdirektiv. I dag er ILA definert som en eksotisk sykdom som ved påvisning skal bekjempes/utryddes. Dette har skapt debatt fordi en kan ha påvist virus uten akutt dødelighet. Påbudt utslaktning vil derfor kunne ramme den enkelte næringsutøver unødig hardt. Næringen arbeider for å få til en mer risikobasert forvaltningstilnærming, som først og fremst ivaretar hensynet til mulig smittepress og utbrudd av sykdommen, men også økonomien til den som blir rammet. Næringen er også opptatt av å få fram ny kunnskap om ILAviruset for å ha et grunnlag for en bedre sykdomsbekjempelse i framtiden.

IPN/PD

Når det gjelder IPN/PD og andre virussykdommer så synes det som om disse har en økning i utbredelse. Gjennom samarbeid mellom myndighet og næring, både nasjonalt og internasjonalt (Skottland og Irland) bidrar vi til å øke kunnskapen om disse virussykdommene. Bl.a. har FHF bevilget midler for å beskrive status og mulige tiltak for de enkelte virussykdommene, et arbeid som vil være ferdig tidlig i 2006. (se side 8) Vaksineutvikling og fokus på bl.a. sykdommer i torskoppdrett vil også være viktig.

Havbruk = mangfold

Utvikling av nye havbruksarter

FHL havbruk har en betydelig aktivitet også i forhold til marine arter i oppdrett. I 2005 ble det ansatt en egen fagsjef for marinfisk og skjell i oppdrett. Norges naturgitte forhold og lange kyst er som skapt for havbruk. Laks og ørret er ikke lenger de eneste artene. I framtiden vil også torsk, kveite, steinbit, røye, flatøsters, kamskjell og blåskjell bli stadig viktigere. Det er gjennom årene gjort mye innen forskning og utvikling av disse artene, men fortsatt gjenstår det å gå en del av veien før "de nye artene" er kommersialisert. Til dette trengs det fortsatt offentlig deltagelse i FoU-aktiviteter og i kommersielle tiltak.

Laks og ørret - fremdeles motoren

Eksportverdien av laks økte med 20% fra 2004 til 2005, og oppdrettet laks utgjør nå 42% prosent av samlet eksportverdi av sjømat. Eksportverdi av oppdrettet laks steg med hele 20%, mens kvantumet kun økte med 8%. Med andre ord - vi fikk bedre betalt for den fisken som krysset grensen sammenlignet med 2004. Stadig mindre fisk går til vårt hovedmarked EU, mens vi ser en positiv utvikling på en rekke andre markeder. Spesielt Russland har en betydelig økning i sin import av laks fra Norge - henholdsvis på 61%.

Torsk - smaken av Norge

Norge er verdensledende innen torskeoppdrett og det er brukt store ressurser på å utvikle produksjonen både fra oppdrettere og forskningsinstitusjoner, men det er fortsatt et stort behov for midler til utvikling av næringa spesielt når det gjelder sykdom og lønnsomhet.

Det ble omsatt ca 9 millioner yngel i 2005, og det er en positiv utvikling innen fangstbasert havbruk i Norge. Det har vært lagt ned en betydelig innsats knyttet til posisjoneringen av oppdretts-torsk og annen norsk fersk torsk i markedene. Torsken blir godt mottatt, har god kvalitet og jevn størrelse. I tillegg egner den seg godt til både røyking og salting. Det ble eksportert 2532 tonn produktvekt oppdretts-torsk i 2005, en økning på over 1660 tonn fra året før.

Kveite - spesiell fisk til spesielle anledninger

Utviklingen i norsk kveiteoppdrett er fortsatt positiv. Det ble eksportert 549 tonn produktvekt oppdrettskveite i 2005, en økning på 24% fra året før. Prognosene fra næringen selv tilsier en stadig økning i produksjonen i årene framover. I markedsføringen av norsk oppdrettskveite fokuseres det på fiskens posisjon som en fisk for de spesielle anledninger, og som en art som det i vår kultur knytter seg mange myter og historier til. Forbruket av kveite er vanligvis størst i desember måned her i landet, men nå ser det ut til at restaurantene ønsker fersk kveite hele året.

Ishavsrøye - for oppdagelsesreisende i god smak

Ishavsrøye er navnet på norsk oppdrettet røye. Det foregår på små anlegg flere steder i Norge, og produksjonen har de siste årene ligget stabilt rundt 300 tonn. Laksefisken omsettes både hel, sløyd fra 300 - 800 gram, og som filet. Det har de siste årene vært satset midler til innenlands markedsutvikling for nisjeproduktet ishavsrøye. Innsatsen har gitt en merkbar økning i etterspørsel, og en hovedutfordring for røyeoppdretterne nå er å øke produksjonen i takt med denne.

Skjellproduksjon

Det dyrkes både flatøsters og kamskjell i Norge i dag i tillegg til blåskjell. 1 tonn østers ble eksportert i 2005. Norge har en unik posisjon når det gjelder flatøsters, fordi denne arten er utryddet av parasitter i store deler av Europa. Østersoppdretterne er godt koordinert i nettverk med felles salgs- og markedsarbeid. De får høye priser og gode tilbakemeldinger på kvalitet både fra Norge og Frankrike.

Norske kamskjell er nå godt etablert som eget produkt i EU-markedet og eksporten økte med over 23% fra 2004 til 2005, til 682 tonn. I all hovedsak er dette ville kamskjell. Minstepris har ikke vært noe problem i 2005. Forøk med kommersielt havbeite har vist gode resultater og det er nå flere generasjoner med skjell i sjøen. Med fortsatt fremgang forventes det å øke innslaget av dyrkede kamskjell i årene som kommer. Blåskjell-eksporten ble redusert med ca 590 tonn i samme periode, til 2921 tonn blåskjell i 2005. En positiv tendens er at en stadig større andel av disse skjellene blir solgt som bearbejda skjell til høyere priser. Blåskjelldyrkerne har for tiden fokus på kvalitet og markeds kunnskap og på å optimalisere produksjonen i forhold til markedets forventninger. Skjelldyrking er en vanskelig kunst!

Det trengs en aktiv politikk for utvikling av nye havbruksarter. Innsatsen må økes både på kunnskapssiden og i arbeidet med å kommersialisere de nye artene.

FHL fiskefôr

Utvikling av nytt regelverk i Norge angående GMO, EUs nye forordning om fôrhygiene og grenser for dioksiner og andre uønskede stoffer i fiskefôr og marine produkter er utfordringer det har vært arbeidet med i 2005.

Videre har norske myndigheters risikohåndtering knyttet til fiskefôr og mulig forekomst av salmonella, standardisering av laboratorieanalyse for pigment, og forvaltningen av fremmedstoff-regelverket vært fokuserte utfordringer. Viktig har også forberedelsene til nytt direktiv for integrert forurensningskontroll (IPPC-direktivet) i EØS-avtalen vært.

Arbeidet i FHL fiskefôr baseres for en stor del på etablering av faggrupper der alle medlemmene deltar i utvikling av posisjoner og strategier. Det har vært fem slike grupper i arbeid i 2005. Nytt av året er gruppe for vurdering av standardisering av metode for fargemåling i filet.

Det er viktig å delta når regelverket knyttet til produksjons- og produktrelaterte kvalitetskrav utvikles. Dette er krav innenfor matområdet knyttet til fôr, særlig de som er forankret i EØS-avtalen og arbeidet foregår gjennom deltakelse i FEAC - en føderasjon av fôrprodusentforeningene i EUs medlemsland.

BioMar

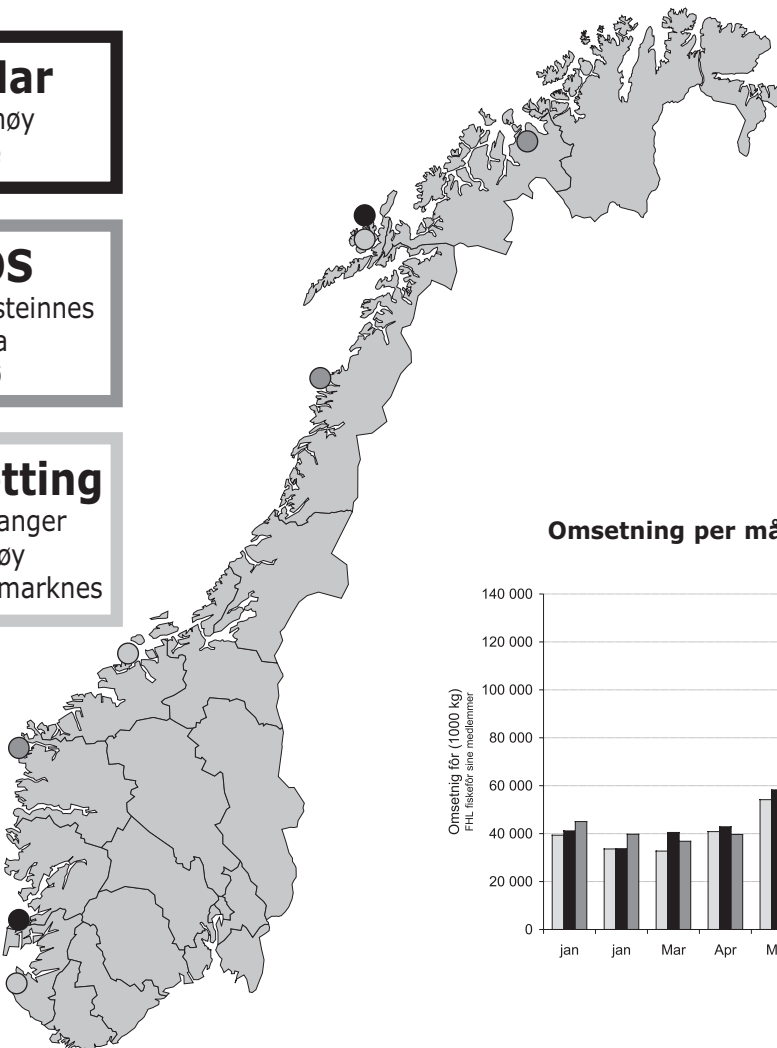
- Karmøy
- Myre

EWOS

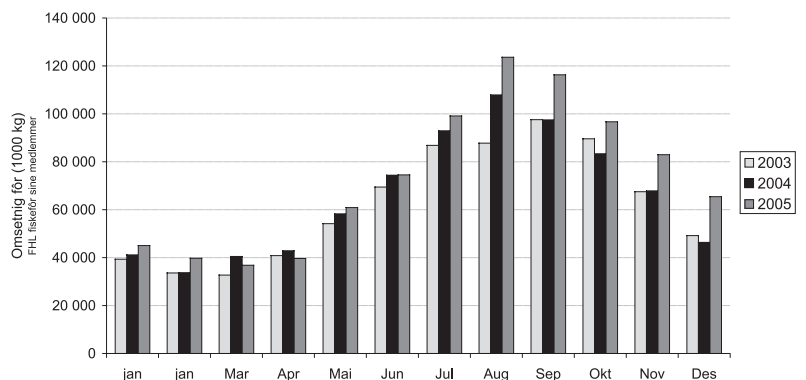
- Storsteinnes
- Halså
- Florø

Skretting

- Stavanger
- Averøy
- Stokmarknes

Omsetning per måned i 2003 - 2005

FHL fiskemel

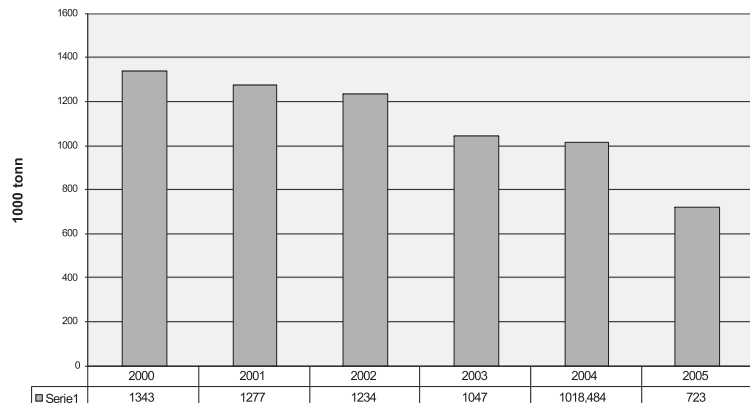
Historisk lav råstofftilgang gjør det vanskelig for norske fiskemelfabrikker. Norsk industri taper i konkurransen med utlandet.

Råstofftilgangen i 2005 ble den laveste i norsk fiskemelindustri historie, med kun 572 000 tonn førstehånds råstoff kjøpt fra Norges Silde-salgslag. Dette er en nedgang på hele 333 000 tonn fra 2004 og hele 450 000 tonn under gjennomsnittet for de fem foregående år. I tillegg mottok industrien 151 000 tonn avskjær/utkast.

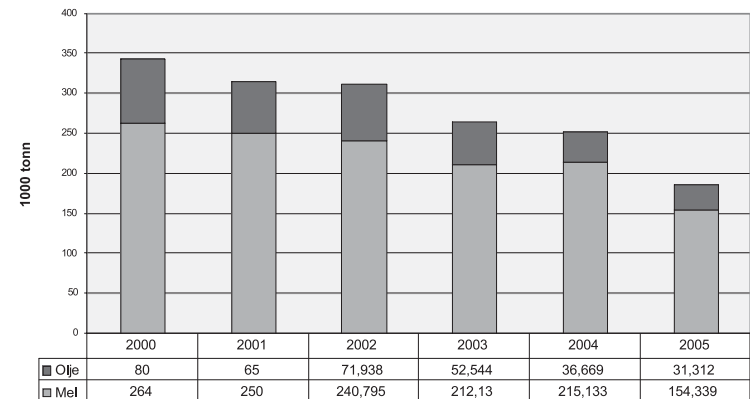
Mye av denne nedgangen skyldes et endret og redusert fiske, men også at norske fiskere leverer stigende andel av norsk råstoff direkte til utenlandske fabrikker og bortfall av leveranser fra utenlandske fiskere i Norge. I 2000 ble norske fiskeres direktelevering i utlandet oppveid av utenlandske fiskeres landinger i Norge. I 2005 leverte norske fiskere hele 197 000 tonn eller 26% av alt norsk råstoff i utlandet, mens utenlandske fiskere landet kun 5 000 tonn råstoff i Norge.

Manglende ressurskontroll av norske landinger i utlandet fører til at norsk industri taper i konkurransen om råstoffet. Norske myndigheter har dessverre hittil ikke vært villig til å gjøre noe med dette. Vi er i tillegg underlagt et særnorsk omsetningssystem som er ensidig opptatt av å maksimere inntektene for fisker. Denne ensidigheten virker diskriminerende for norsk fiskemelindustri; mens utenlandsk industri har fri tilgang til å kjøpe norsk råstoff har ikke norsk industri den samme mulighet til å konkurrere om råstoffet til de utenlandske fiskerne. Slike konkurransediskriminerende forhold synliggjøres langt sterkere når råstofftilgangen reduseres så dramatisk som vi opplever nå. Vi kan derfor konstatere at våre særnorske rammevilkår gir tap av norske arbeidsplasser og undergraver lokalt forankrede selskaper i kystsamfunnet.

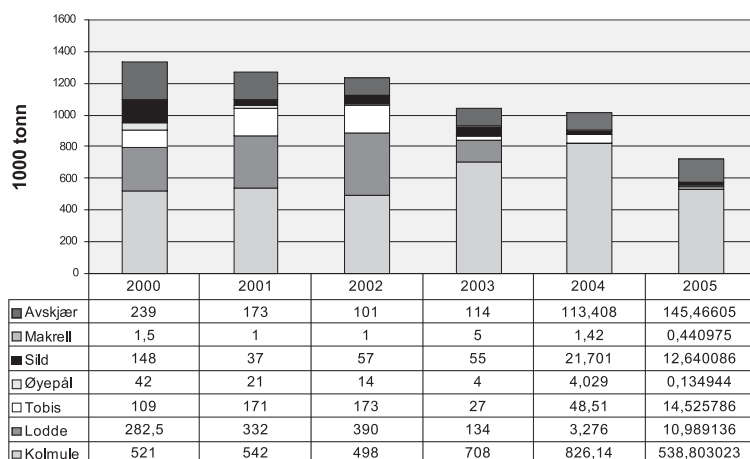
Samlet råstoffmottak siste 6 år

Produksjonen av mel og olje siste 6 år

Råstoff sammensetningen siste 6 år

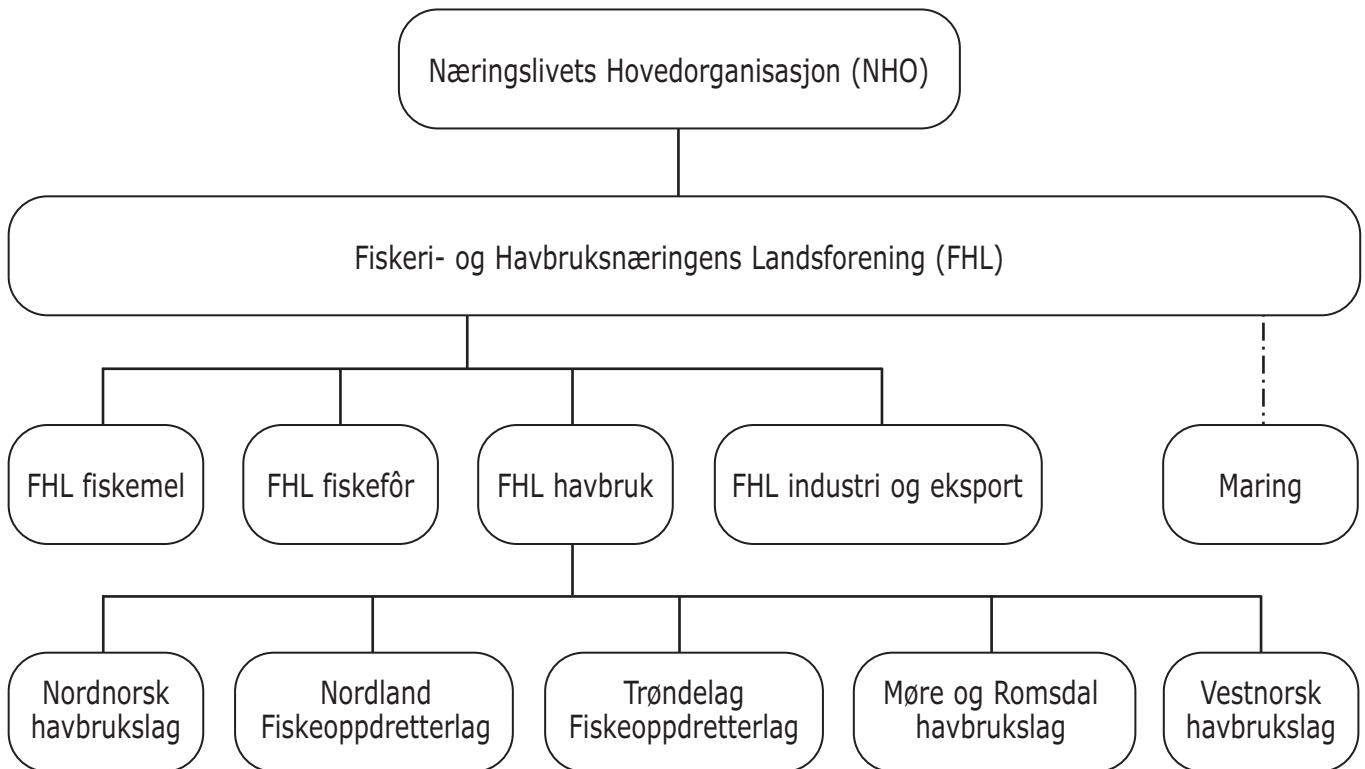

Egne medlemssider på www.fhl.no

Om FHL

Fiskeri- og Havbruksnæringens Landsforening (FHL) er en landsomfattende næringspolitisk arbeidsgiverorganisasjon som organiserer mer enn 500 medlemsbedrifter med 8.000 ansatte.

FHL er tilknyttet Næringslivets Hovedorganisasjon og består av bransjeforeninger og distrikts/regionlag:

Hvorfor er bedriftene medlemmer av FHL?

Fiskeri- og havbruksnæringen er en av Norges største eksportnæringer. FHL dekker hele verdikjeden, fra fjord til bord innen fiskeri- og havbrukssektoren i Norge. FHLs medlemsbedrifter er små lokaleide familiebedrifter og store multinasjonale selskap. De har det til felles at de jobber i sjømatområdet og er avhengig av stabile rammebetingelser.

- FHL ivaretar medlemmenes felles interesser overfor nasjonale og internasjonale myndigheter og institusjoner og samfunnet for øvrig.
- FHL arbeider for at disse bedriftene skal ha rammebetingelser og utviklingsmuligheter som styrker konkurransekraft og lønnsomhet, og dermed gir gode og sikre arbeidsplasser

- FHL bidrar til å styrke næringens kompetanseutvikling og arbeider for gode og stabile forhold mellom medlemsbedriftene, de ansatte og deres organisasjoner
- FHL bidrar til at fiskeri- og havbruksnæringen blir hørt gjennom deltakelse i en rekke arrangement, råd og utvalg.
- FHL bidrar til at næringen framstår på en enhetlig og slagkraftig måte i forhold til myndigheter, forvaltning og opinion.

FHLs generalforsamling er organisasjonens øverste organ. Både FHL og bransjeforeningene har egne styrer som treffer beslutninger på vegne av medlemmene.

Oversikt over styrer i FHL-fellesskapet

Under følger oversikt over styrene i FHL-fellesskapet slik de ble valgt på årsmøter og generalforsamlinger i 2005.

	Styremedlemmer	Vara
FHL	Lisbeth Berg-Hansen, leder (Sinkaberg-Hansen AS) til 10.06.05 Knut Haagensen, leder (Jangaard Export AS) Hans Abrahamsen, nestleder (Skretting AS) Atle Eide (Pan Fish ASA) Harald Røkenes (Norway Pelagic Group AS) Semming Semmingsen (Stella Polaris AS) Morten Lund (Åsen Settefisk AS) fra 10.06.05	Morten Lund (Åsen Settefisk AS) til 10.06.05 Bjørn Fredriksen (Arvid Nergård AS) Kjell Bjordal (Ewos AS) Fredd Wilsgård (Wilsgård Fiskeoppdrett AS) Arnt-Ove Hoddevik (Måløy Sildoljefabrikk AS) Terje Kjøløy (Aker Seafoods ASA)
FHL industri og eksport	Knut Haagensen, leder (Jangaard Export AS) Semming Semmingsen, 1. nestleder (Stella Polaris AS) Bjørn Fredriksen, 2. nestleder (Arvid Nergård AS) Sverre Søraa (Coast Seafood AS) Harald Sperre (Nils Sperre AS) Jan Fredriksen (Aker Seafoods AS) Terje Kjøløy (Aker Seafoods ASA)	Trude Ordemann (Fossen AS) til 31.12.05 Ole-Jonny Nilsen (Sjøanlegget AS) Per Arild Tysse (Bulandet Fiskeindustri AS) Åge Eriksen (Hopen Fisk og Sild AS)
FHL havbruk	Lisbeth Berg-Hansen, leder (Sinkaberg-Hansen AS) til 10.06.05 Atle Eide, leder (Pan Fish ASA) Morten Lund (Åsen Settefisk AS) Fredd Wilsgård (Wilsgård Fiskeoppdrett AS) Marit Solberg (Marine Harvest AS) Leif Inge Nordhammer (Salmar AS) Tarald Sivertsen (Mainstream AS) fra 10.06.05	Tarald Sivertsen (Mainstream AS) til 10.06.05 Helge Middtun (Fjord Seafood ASA) Erling Keiserås (Rauma Gruppen AS) Håkon Volden (Volden Group AS) Alex Vassbotten (Steinvik Fiskefarm AS) Torild Lohne (Sævareid Fiskeanlegg AS)
FHL fiskefôr	Hans Abrahamsen, leder (Skretting AS) Kjell Bjordal, nestleder (Ewos AS) Svein Arne Abelsen (Biomar AS)	Knut Nesse (Skretting AS) Johan Fredrik Dahle (Ewos AS) Terje Nyland (Biomar AS)
FHL fiskemel	Arne Stang, leder (Welcon ASA) Harald Røkenes, nestleder (Norway Pelagic Group AS) Arnt-Ove Hoddevik (Måløy Sildoljefabrikk AS) Hans Peter Koppernæs (Vedde AS)	Kenneth Tunes (Welcon ASA) Tinney Rasmussen (Karmsund Fiskemel AS) Claus Sevel (Welcon Egersund AS) Osvald Torrissen (Bodø Sildoljefabrikk AS)
Maring	Jostein Refsnes, arbeidende styreleder Sigrun Bekkevold (Rubin) Harald Hagen (Marine Bioproducts AS) Tore Remman (Marine Harvest Ingredients AS) Per Arne Eide (Misund Biprodukter AS)	

Oversikt over lederne i FHL havbruks fylkes- og regionlag:

Nordnorsk havbrukslag	Reinhold Fieler, leder (Marin Fisk Holding AS)
Nordland Fiskeoppdretterlag	Karsten Nestvold, leder (Seafarm Invest AS)
Trøndelag Fiskeoppdretterlag	Alf Jostein Skjærvik, leder (Salmar Farming AS)
Møre og Romsdal havbrukslag	Sverre A. Pedersen, leder (Hjelvik Settefisk AS)
Vestnorsk havbrukslag	Sveinung Sandvik, leder (Sjøtroll Havbruk AS)

Adresser og telefonnummer på www.fhl.no

Ansatte i FHL felleskapet

pr. 31.12.2004

Navn:	Stilling:	Arbeidssted:	Telefon:	Faks:	Mobil:	E-post:
Algroy, Hans Inge	Regionsjef	FHS havbruk, Bergen	55 55 48 66	55 55 48 61	97 70 14 06	hans.inge.algroy@fhl.no
Alnes, Kristin	Fagsjef Handelspolitikk	FHL Oslo	23 08 87 33	23 08 87 31	91 82 35 81	kristin.alnes@fhl.no
Andreassen, Geir	Administrerende direktør	FHL Oslo	23 08 87 39	23 08 87 31	90 82 68 64	geir.andreassen@fhl.no
Bruheim, Kjersti	Informasjonssjef	FHS havbruk Trondheim		95 35 22 06	97 74 72 72	kjersti.bruheim@fhl.no
Bærøe, Marit	Avdelingsjef	FHS havbruk, Bodø	75 40 25 20	75 40 25 21	90 54 10 42	marit.baeroe@fhl.no
Davidson, Trond	Direktør	FHL havbruk, Trondheim/Oslo	23 08 87 05	95 35 22 06		
				23 08 87 31	90 18 07 02	trond.davidson@fhl.no
Dyrvik, Rune	Fagsjef Lønn og Tariff	FHL Oslo	23 08 87 35	23 08 87 31	92 68 58 86	rune.dyrvik@fhl.no
Gammelsæter, Karin	Administrasjonsssekretær	FHL Oslo	23 08 87 36	23 08 87 31	90 66 75 15	karin.gammelsater@fhl.no
Gjortz, Froydis	Sekretær	FHS ind/eks, Ålesund	70 10 32 50	70 10 32 60		froydis.gjortz@fhl.no
Grottum, Jon A.	Fagsjef Statistikk og Marked	FHS havbruk, Trondheim		95 35 22 06	92 04 18 04	jon.arne.grottum@fhl.no
Gullaksen, Anne Sofie	Rådgiver	FHS havbruk, Bergen	55 55 48 67	55 55 48 61	41 67 72 12	Sluttet 30. april
Hanssen, Berit A.	Fagsjef FoU	FHS ind/eks, Oslo	23 08 87 38	23 08 87 31	95 14 36 21	berit.a.hanssen@fhl.no
Henriksen, Gunhild	Sekretær	FHS ind/eks, Tromsø	77 66 29 50	77 66 29 60		gunhild.henriksen@fhl.no
Hjelt, Knut A.	Avdelingsjef	FHS havbruk, Trondheim		95 35 22 06	91 51 28 90	knut.a.hjelt@fhl.no
Hundhammer, Kari	Sekretær	FHS ind/eks, Bergen	55 55 48 60	55 55 48 61		kari.hundhammer@fhl.no
Isachsen, Elisabeth	Sekretær	FHS havbruk, Trondheim		95 35 22 06	90 92 08 06	elisabeth.isachsen@fhl.no
Iversen, Per Dag	Direktør lakseprosjektet	FHL Bergen	55 55 48 68	55 55 48 61	90 55 45 80	per.dag.iversen@fhl.no
Jakobsen, Frank	Prosjektleder Tørrfiskforum og Teknisk forum	FHS ind/eks, Tromsø	77 66 29 54	77 66 29 60	93 45 42 21	frank.jakobsen@fhl.no
James-Olsen, Otto H	Avdelingsjef	FHS ind/eks, Bergen	55 55 48 63	55 55 48 61	91 33 82 84	otto.james-olsen@fhl.no
Larsen, Jørund	Regionsjef	FHS havbruk, Trondheim		95 35 22 06	41 61 51 91	jorund.larsen@fhl.no
Maroni, Kjell	Fagsjef FoU	FHS havbruk, Trondheim		95 35 22 06	90 74 78 90	kjell.maroni@fhl.no
Misje, Harald Martin	Rådgiver – lakseprosjektet	FHL Bergen	55 55 48 71	55 55 48 61	95 06 10 09	harald.misje@fhl.no
Moe, Agnar	Direktør	FHL fiskemel, Oslo	23 08 87 45	23 08 87 31	91 83 92 64	agnar.moe@fhl.no
Mordal, Christen	Direktør	FHL ind/eks, Oslo	23 08 87 47	23 08 87 31	95 97 94 66	christen.a.mordal@fhl.no
Nordli, Trude H.	Rådgiver	FHS havbruk, Bergen	55 55 48 67	55 55 48 61	97 53 73 19	trude.h.nordli@fhl.no
Olsen, Anita	Fagsjef Marin fisk	FHS havbruk, Tromsø	77 66 29 56	77 66 29 60	90 60 70 47	Sluttet 31.juli
Prytz, Kristian	Prosjektleder Filetforum og Rekeforum	FHS ind/eks, Tromsø	77 66 29 52	77 66 29 60	99 58 53 87	kristian.prytz@fhl.no
Robertson, Roy	Prosjektleder BIT-prosjektet - Innleid	FHS ind/eks, Tromsø	77 66 29 53	77 66 29 60	90 68 02 75	roy.robertson@fhl.no
Stenwig, Henrik	Direktør/Fagsjef Mattrygghet	FHL fiskefôr, Oslo	23 08 87 42	23 08 87 31	91 82 00 72	henrik.stenwig@fhl.no
Straume, Jorulf	Avdelingsjef	FHS ind/eks, Ålesund	70 10 32 51	70 10 32 60	91 36 57 71	jorulf.straume@fhl.no
Sørum, Bente	Fagsjef HMS	FHS Oslo	23 08 87 32	23 08 87 31	91 72 12 34	bente.sorum@fhl.no
Thorsen, Jan	Prosjektleder Pelagisk forum	FHS ind/eks, Bergen	55 55 48 65	55 55 48 61	95 19 36 63	jan.thorsen@fhl.no
Valland, Aina	Fagsjef miljø	FHS havbruk, Trondheim		95 35 22 06	97 14 57 77	aina.valland@fhl.no
Vågnes, Rune	Innkjøpsjef	FHS, Ålesund	70 10 32 63	70 10 32 60	90 89 47 10	rune.vaagnes@fhl.no
Ystmark, Geir Ove	Regionsjef	FHS havbruk og ind/eks, Nord-Norge	77 66 29 57	77 66 29 60	48 12 71 55	geir.ove.ystmark@fhl.no
Aarseth, Arnt Olav	Prosjektleder Bacalaoforum	FHS ind/eks, Ålesund	70 10 32 53	70 10 32 60	92 40 77 31	arnt.olav.aarseth@fhl.no

9 av disse stillingene er eksternt finansiert

FHL - tilstede på kysten...

Tromsø

FHL industri og eksport:

avd.kontor hvitfisk, skalldyr, sjøpattedyr

FHL havbruk:

regionkontor Nord-Norge
sekretariat for Nordnorsk havbrukslag

Bodø

FHL havbruk:

avd.kontor Nordland
sekretariat for Nordland
Fiskeoppdretterlag

Ålesund

FHL industri og eksport:

avd.kontor konvensjonell

FHL fordel

Bergen

FHL: Lakse-prosjektet

FHL industri og eksport:

avd.kontor pelagisk

FHL havbruk:

regionkontor Sør/Vest-Norge
sekretariat for Vestnorsk havbrukslag

Trondheim

FHL havbruk:

hovedkontor
regionkontor Midt-Norge
sekretariat for Trøndelag Fiskeoppdretterlag og
Møre og Romsdal havbrukslag

Oslo

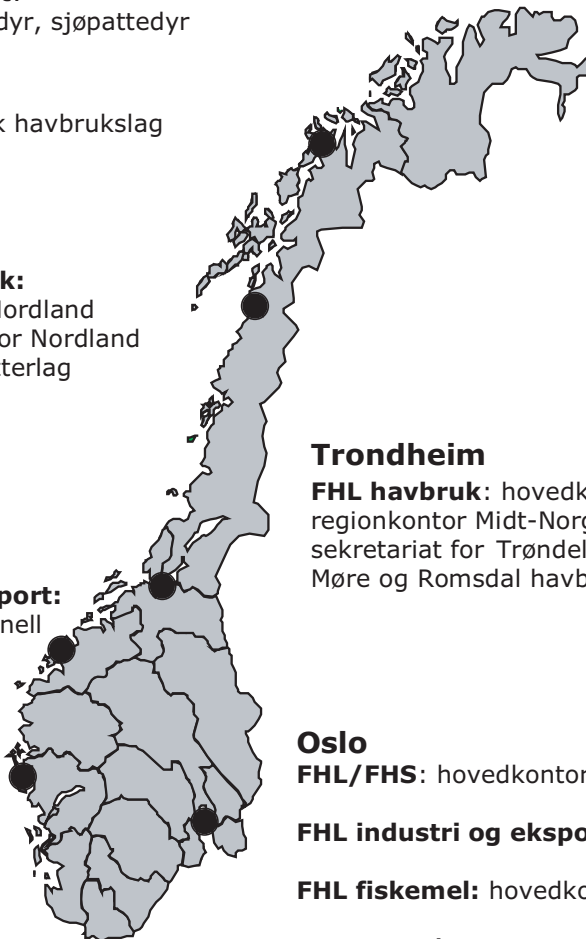
FHL/FHS: hovedkontor

FHL industri og eksport: hovedkontor

FHL fiskemel: hovedkontor

FHL fiskefôr: hovedkontor

Maring

Medlemsstatus per 31/12-2005

	<u>Antall medlemsbedrifter</u>
FHL havbruk	323
FHL industri og eksport	180
FHL fiskemel	9
FHL fiskefôr	12
Total antall medlemmer i FHL	524

...og der beslutningene tas

Hvem kan bli medlem?

- Alle bedrifter som driver produksjon og/eller bearbeiding av fiskemel/olje, produksjon og omsetning av tørrfôr til fisk og andre akvatiske organismer, oppdrett av fisk og andre organismer i sjøvann og ferskvann, bearbeiding og omsetning av fisk og sjømat eller annen virksomhet med tilknytning til fiskeri- og havbruksnæringen kan bli medlem i FHL.
- Medlemmene i FHL blir automatisk medlem i respektive bransjeforening - FHL fiskemel, FHL fiskefôr, FHL havbruk eller FHL industri og eksport.

Hva koster det å bli medlem?

- Medlemsavgiften til FHL for 2006 er 5 promille av utbetalt arbeidslønn forrige år.
- Unntak er FHL havbruk der medlemsavgiften beregnes ut fra konsesjonsvolum, omsetningsvolum (skjell) og produksjonstillatelse (settefisk).
- Medlemsavgiften er delt i en kontingentdel og en serviceavgiftsdel. Serviceavgiften utgjør hovedparten av medlemsavgiften og er i sin helhet fradragsberettiget.
- I tillegg kommer kontingenten til NHO som er:
For bedrifter uten tariffavtale 0,15 % av lønnsutbetalingene, min. kr 2000,- per år.
For bedrifter med tariffavtale: 0,195 % av lønnsutbetalingene, min. kr 2000,- per år

Hvorfor være medlem?

- Som medlem vil bedriften ha tilgang på fagfolk i bransjeforeningene, FHL sentralt og i NHO som kan gi deg og din bedrift hjelp når du trenger det når det gjelder arbeidsgiverspørsmål, handelspolitiske spørsmål, næringspolitiske spørsmål, omsetningsbestemmelser, fagopplæring, bedriftsutvikling m.m.
- Medlemmene mottar løpende informasjon via e-post og våre hjemmesider www.fhl.no.
- Innkjøpskontoret tilbyr svært gode avtaler innen en rekke områder.
- Medlemmer i FHL industri og eksport får tidsskriftet "FISK Industri & Marked" som er Norges eneste fagblad med målgruppe fiskeindustri og eksport.

Hvordan bli medlem?

Ta kontakt med nærmeste avdelings- eller regionkontor eller hovedkontoret i Oslo for nærmere informasjon og innmeldingsskjema.

Adresser

Oslo:	FHL hovedkontor	Essendropsgt. 6	Trondheim	FHL havbruk hovedkontor	Pb 1214 Pirsenteret
	FHL industri og eksport hovedkontor	Pb 5471 Majorstuen		regionkontor Midt-Norge	7462 Trondheim
	FHL fiskemel hovedkontor	0305 Oslo		sekretariat for Trøndelag Fiskeoppdretterlag	Tlf 99 11 00 00
	FHL fiskefôr hovedkontor	Tlf 23 08 87 30		og Møre og Romsdal havbrukslag	Faks 95 35 22 06
	Maring	Faks 23 08 87 31 firmapost@fhl.no			
Bergen	FHL industri og eksport	Bontelabo 2	Bodø	FHL havbruk	Sandgt. 5 A
	avd.kontor pelagisk	5003 Bergen		avd.kontor Nordland	Postboks 845
	FHL havbruk	Tlf 55 55 48 60		sekretariat for Nordland Fiskeoppdretterlag	8001 Bodø
	regionkontor Sør/Vest-Norge	Faks 55 55 48 61		Tlf 75 40 25 20	
	sekretariat for Vestnorsk Havbrukslag			Faks 75 40 25 21	
	FHL		Tromsø	FHL industri og eksport	Lanes Senter
	Lakseprosjektet			avd.kontor hvitfisk, skaldyr, sjøpattedyr	9291 Tromsø
				FHL havbruk	Tlf 77 66 29 50
				regionkontor Nord-Norge	Faks 77 66 29 60
				sekretariat for Nordnorsk havbrukslag	
Ålesund	FHL industri og eksport	Røysegata 15			
	avd.kontor konvensjonell	Postboks 514 Sentrum			
	FHL fordel	6001 Ålesund			
		Tlf 70 10 32 50			
		Faks 70 10 32 60			